

EU NIEUWSBRIEF ACTUARIEEL GENOOTSCHAP

Deze EU Nieuwsbrief van het Actuarieel Genootschap is bedoeld om leden, studenten en belangstellenden, te informeren over (actuariële) ontwikkelingen in Europa. Het doorsturen van deze nieuwsbrief buiten deze doelgroep wordt niet op prijs gesteld. Belangstellenden kunnen zich richten tot het redactiesecretariaat (pascale.heese@ag-ai.nl) voor het regulier ontvangen van deze Nieuwsbrief. Copyright berust bij het Actuarieel Genootschap. Het overnemen van passages in andere publicaties is toegestaan met bronvermelding.

In deze EU nieuwsbrief:

WERKPROGRAMMA 2013 EUROPESE COMMISSIE.....2

Eind oktober heeft de Europese Commissie haar werkprogramma voor 2013 gepresenteerd. De hoofddoelstelling van de Commissie is Duurzame Groei in de EU.

EUROTOP OKTOBER 2012.....3

De agenda van de Europese Top van 18 en 19 oktober bevatte vooral punten ter discussie. Het meest omstreden thema tijdens de Top was de invoering van een Europese toezichthouder voor de bankensector.

SOLVENCY II, OMNIBUS II EN QUICK FIX 4

De datum voor de plenaire stemming over Omnibus II in het EP staat nu op maart 2013. De Quick fix richtlijn is op 12 september aangenomen.

INSURANCE MEDIATION DIRECTIVE II (IMD II).....6

Op 3 juli presenteerde de Commissie een ontwerp voor de herziening van de verzekeringsbemiddelingsrichtlijn. De herziening wordt momenteel behandeld in het EP. Rapporteur in de commissie Economische en Monetaire zaken (ECON) is de Duitse Werner Langen.

FINANCIAL CONGLOMERATES DIRECTIVE II (FICOD II).....7

De raadpleging van het Gemengd Comité van de EU ESA's over hun gezamenlijk voorlopig advies aan de Commissie met betrekking tot de fundamentele herziening van FICOD sloot op 13 augustus. 25 antwoorden zijn ingeleverd, waaronder de twee EIOPA stakeholder groepen.

NIEUWS VAN EIOPA.....8

EIOPA houdt zijn tweede jaarlijkse conferentie op 21 november in Frankfurt. Op de agenda staan 3 grote sessies: één over pensioenen, één over verzekeringen en één over financiële stabiliteit.

WITBOEK PENSIOENEN.....9

Staatssecretaris De Krom (SZW) geeft in een brief toelichting aan de Tweede Kamer over de stand van zaken naar aanleiding van het Witboek Pensioenen.

HERZIENING IORP-RICHTLIJN.....11

Commissaris Barnier heeft in juni aangekondigd dat het tijdsschema voor de herziening van de pensioenfondsenrichtlijn 'zomer 2013' zal worden. Volgens de Europese Commissie ziet de IORP II tijdslijn er nu als volgt uit: QIS (kwantitatieve impact studie) oefening tot einde december, eerste resultaten van de QIS oefening eind januari 2013, met definitief rapport tegen 31 maart 2013.

HERZIENING RICHTLIJN BEROEPSKWALIFICATIES.....12

Momenteel buigen Raad en Europees Parlement zich over het voorstel. De verwachting is dat Raad en het Parlement eind 2012 overeenstemming bereiken en dat concrete maatregelen in 2014 kunnen worden verwacht.

EUROPESE AGENDA 14

AFKORTINGEN EN BEGRIPPEN..... 15

WERKPROGRAMMA 2013 EUROPESE COMMISSIE

De Europese Commissie (EC) is de uitvoerende macht van de Europese Unie, één van haar hoofdtaken is het maken van nieuwe wetsvoorstellen. Het afgelopen jaar heeft de Europese Commissie (EC) intensief overleg gevoerd over de prioriteiten van de EU met het Europees Parlement, het Comité van de Regio's en het Europees Economisch en Sociaal Comité. Daaruit is het nieuwe werkprogramma voor 2013 van de EC ontstaan.

Het werkprogramma kondigt ongeveer 50 nieuwe initiatieven aan voor 2013 en begin 2014. De hoofddoelstelling van de Commissie is Duurzame Groei in de EU. Om dit te bereiken zijn de plannen uit het programma onderverdeeld over zeven beleidsterreinen:

- **een echte economische en monetaire Unie:** aanvullende wetgeving om de stabiliteit, de transparantie en de consumentenbescherming in de financiële sector te verbeteren, op basis van de blauwdruk van een echte economische en monetaire Unie;
- **de versterking van het concurrentievermogen door middel van de interne markt en het industriebeleid:** initiatieven om de lasten voor het bedrijfsleven op het gebied van btw en facturering te verlichten, belemmeringen voor het concurrentievermogen weg te nemen en groeisectoren te stimuleren door middel van publiek-private onderzoekpartnerschappen;
- **goede verbindingen om te kunnen concurreren:** vandaag bouwen aan de netwerken van morgen: netwerken moderniseren door de energiesector te liberaliseren, investeringen in infrastructuur zoals breedband te stimuleren en vervoer en logistiek in Europa te moderniseren;
- **groei voor banen:** integratie en expertise: zorgen voor praktische steun aan werklozen, bijvoorbeeld via openbare diensten voor arbeidsvoorziening, en erop toezien dat de EU alles in het werk stelt om sociale integratie te bevorderen;
- **de hulpbronnen van Europa gebruiken om beter te concurreren:** de langetermijnperspectieven formuleren die zo belangrijk zijn voor duurzame groei, in de vorm van een kader voor energie en klimaatverandering tot 2030 en maatregelen op het gebied van luchtkwaliteit en afvalbeheer;
- **bouwen aan een veilig Europa:** justitie versterken door middel van een Europees openbaar ministerie dat de financiële belangen van de EU beschermt, de veiligheid vergroten door de handel in vuurwapens tegen te gaan en het burgerschap consolideren in het Europees Jaar van de burger;
- **gewicht in de schaal leggen:** Europa als mondiale speler: onze belangen behartigen en onze waarden uitdragen met een nieuwe generatie handelsovereenkomsten, gerichte actie in onze buurlanden, en verder werken aan de verwezenlijking van de millenniumdoelstelling als 's werelds belangrijkste partner op het gebied van ontwikkelingssamenwerking.

Op al deze zeven gebieden wil de Commissie actie ondernemen om zo het eerder aangenomen meerjarig financieel kader van de EU om te zetten in uitvoerbaar beleid. Het werkprogramma van de Commissie voor 2013 kan worden geraadpleegd op: http://ec.europa.eu/atwork/programmes/index_en.htm.

EUROTOP OKTOBER 2012

De agenda van de Europese Top van 18 en 19 oktober bevatte vooral punten ter discussie, de echte beslissingen volgen in november en december. Het meest omstreden thema tijdens de Top was de invoering van een Europese toezichthouder voor de bankensector.

Voor Frankrijk en de Europese Commissie was het duidelijk, zij wilden het Europese Banktoezicht mechanisme rond hebben in januari. Duitsland behield haar twijfels en benadrukte dat kwalitatief toezicht tijd nodig heeft en belangrijker is dan een snelle invoering. Uiteindelijk concludeerde de Top dat het juridisch kader eind 2012 klaar moet zijn en in de loop van 2013 gewerkt zal worden aan het operationaliseren van het banktoezicht.

De situatie in bijvoorbeeld Griekenland of Spanje, is hier nu niet direct bij gebaat. Deze landen moeten naar verwachting nog een jaar wachten voordat zij kunnen profiteren van dit banktoezicht. Op de beurs is dan ook negatief gereageerd: de euro kelderde na het uitblijven van een harde en snelle deadline voor het banktoezicht. De landen die geen gebruik maken van de euro zijn overigens minder enthousiast over de plannen voor een banktoezichthouder en een gezamenlijke begroting voor de 17 eurolanden. Zij zijn bezorgd dat er dan teveel macht in handen zou vallen van de eurolanden.

Het mechanisme van banktoezicht valt onder het plan dat de 'bende van vier' heeft opgesteld. Dit plan werd ook besproken op de afgelopen Eurotop. Met deze bende van vier bedoelt men Herman van Rompuy van de Europese Raad, José Manuel Barroso van de Europese Commissie, Mario Draghi als president van de Europese Centrale Bank en Jean-Claude Juncker, president van de Eurogroep. Zij zien een stabiele en voortvarende Economische en Monetaire Unie voor zich. Deze visie bevat vier kernpunten:

- Een financiële unie
- Een begrotingsunie
- Een economische unie
- Gedeelde soevereiniteit om democratische legitimiteit en betrouwbaarheid te vergroten

Dit plan impliceert ook een eigen financiële afdeling, een aparte EU begroting en de mogelijkheid tot het innen van belastingen.

Op de Top is geconcludeerd dat de EU-lidstaten en het Europees Parlement in informele overleggen de verschillende onderwerpen uit het plan verder gaan verkennen en dat de regeringsleiders uitkijken naar een specifiek document met een tijdsplanning in december. In het verslag van de Top wordt de hoop op een stap voorwaarts uitgesproken zodat er essentiële bouwstenen kunnen worden gelegd voor een ware economische en monetaire unie.

Verder hebben de regeringsleiders gesproken over het Groeipact dat economische groei en de creatie van banen moet faciliteren. Hierbij werd benadrukt dat er al significante stappen zijn gezet in het uitvoeren van dit plan maar dat een aantal punten extra aandacht verdienen. Zoals de Europese Verbindingen Faciliteit die moet waarborgen dat elke lidstaat in 2014 is aangesloten op het gas- en internetnetwerk van Europa. De regeringsleiders streven verder naar een gezamenlijke digitale markt. Het belang van onderzoek, innovatie en het concurrentievermogen van Europese bedrijven wordt nogmaals benadrukt. Ook wordt er aan gezamenlijk beleid ter voorkoming van oneerlijke belastingheffingen gedacht. In de lente van 2013 zal de EC haar voorstel voor de [Single Market Act II](#), een reeks maatregelen om de interne markt verder te ontwikkelen, aan de Europese top presenteren en tijdens de aankomende top in november staat het meerjarig financieel kader op de agenda.

SOLVENCY II, OMNIBUS II EN QUICK FIX

Quick fix

De Quick fix richtlijn is op 12 september aangenomen en gepubliceerd op 14 september in het Publicatieblad (L249/2012). De toepassingsdatum van SII is nu juridisch vastgelegd op 1 januari 2014. Echter, de Quick fix richtlijn is al ingehaald door de gebeurtenissen van de laatste maanden. Een nieuwe toepassingsdatum zal naar voor geschoven moeten worden, maar daarover is nog geen beslissing genomen. Vele geruchten over de datum doen de ronde, variërend van 1/1/2015 tot 1/1/2016. Er lijkt geen brede basis te bestaan voor een begindatum in het midden van het jaar. EIOPA's voorzitter Bernardino zei onlangs in een interview met WSJ: "*Under the best scenario, (the rules of) Solvency II could start to be implemented in either 2015 or 2016,*" Hij voegde eraan toe dat de timing afhangt van de duur van de politieke en juridische processen om de regels af te ronden. "*At the end of the day, we'll probably go to 2016, but it is still to be seen,*" zei hij nog. Een snelle berekening van de tijdsduur van alle nodige elementen in het beslissingsproces maken dat 2016, ceteris paribus, de enige realistische optie is, tenzij andere wegen worden bewandeld. Ondertussen moet EIOPA wachten op het toewijzen van beloofde competenties.

Omnibus II

De sluitsteen van de trilog onderhandelingen (Europees Parlement, Raad en Europese Commissie) had een akkoord moeten zijn over de voorstellen met betrekking tot de lange termijn garanties (5 onderdelen). Dat akkoord liet deze zomer echter op zich wachten omdat de medewetgevers elk een andere visie hadden, met breuklijnen tussen de lidstaten. Het Cypriotisch voorzitterschap heeft maar matig geprobeerd deze te lijmen.

In de triloog van juli was er besloten dat er een technische studie zou worden uitgevoerd om de impact van het LTG pakket te becijferen en te begrijpen voor de consument, de verzekeringsmarkt en de financiële stabiliteit. Buiten de discussies over welke scenario's er getest zouden moeten worden, wie deze zou moeten testen, de timing enzovoort (kortweg de ToR of Terms of Reference genoemd) moesten er ook technische specificaties (TS) geschreven worden. Daar is EIOPA nog mee bezig. Noch de ToR of de TS zijn nog definitief vastgelegd. Carlos Montalvo zei deze week tijdens de GDV's Solvency II conferentie dat de technische studie niet zou starten voor 15 december (er was eerst 15 oktober voorgesteld). De duur zou 8 weken zijn, deelname is zoals bij een QIS vrijwillig, maar de selectie gebeurt door de nationale toezichthouders en is beperkt, er wordt bijvoorbeeld slechts gevraagd om 20% van de schadeverzekeringsmarkt te laten deelnemen. Een eerste deel TS werd al eerder door EIOPA gepubliceerd als achtergrondmateriaal maar heeft geen juridische waarde.

De negende triloog van 18 september begon met een verrassing. Partijen hadden zich tijdens de zomer afgevraagd wat de beste manier zou zijn om de resultaten van de technische studie te verwerken in OII. De Raad stelde een aanpassing van de regels voor na de goedkeuring van OII, een zogenoemde 'ex post inlassing'. Hoe en wanneer viel nog te bekijken. Dat was ook het standpunt van de Commissie; dit zou de enige manier zijn om de voorgestelde timing die toch al onder druk stond te kunnen respecteren. Barnier verklaarde echter voorstander te zijn van een ex ante benadering: eerst de resultaten, dan de definitieve richtlijn. Er wordt driftig gespeculeerd over wie of wat deze ommezwaai veroorzaakte. Het resultaat van deze ex ante benadering is een verschuiving van de kalender en dit heeft al veel vragen opgeroepen. Bernardino stuurde op 5 oktober een brief naar de Commissie waarin hij in niet mis te verstane termen vroeg naar een robuuste en betrouwbare tijdslijn.

Zie [https://eiopa.europa.eu/fileadmin/tx_dam/files/publications/otherdocuments/EIOPA-12-348 Letter to Commissioner Barnier.pdf](https://eiopa.europa.eu/fileadmin/tx_dam/files/publications/otherdocuments/EIOPA-12-348_Letter_to_Commissioner_Barnier.pdf).

Het Europees Parlement, de Raad en de Commissie zijn ondertussen nog steeds aan het proberen de ToR en de TS af te ronden.

De datum voor de plenaire stemming over OII in het EP staat nu op maart 2013, bijna anderhalf jaar na de eerste voorziene datum eind november 2011. Of deze realistisch is, is zeer de vraag. Als de technische studie start op 15 december en 8 weken duurt, een rapport hiervan in het beste geval 2,5 maand later uitkomt en een discussie over de implicaties van de resultaten, een nieuwe tekst die de resultaten correct weerspiegelt en een akkoord tussen de medewetgevers hierover daarop nog moeten volgen, is de datum van maart 2013 al lang voorbij.

INSURANCE MEDIATION DIRECTIVE II (IMD II)

Op 3 juli stelde de Commissie haar ontwerp voor van de herziening van de verzekeringsbemiddelingsrichtlijn samen met het impact assessment-rapport. Rapporteur in de commissie Economische en Monetaire zaken (ECON) is de Duitse Werner Langen van de European People Party (EPP) en schaduwrapporteurs zijn de Spaanse Antolin Sanchez Presedo van de Socialists & Democrats (S&D); Olle Schmidt, een Zweed uit de Liberale fractie; de Duitse Sven Giegold van de Groene fractie, en de Britse Ashley Fox van de European Conservatives and Reformist Group (ECR)

Als reden voor deze herziening geeft de Commissie aan dat de huidige verzekeringsmarkten gefragmenteerd zijn, dat er belangrijke verschillen zijn met betrekking tot de informatievereisten opgelegd aan verkopers van verzekeringsproducten en dat consumenten niet altijd de risico's, kosten en kenmerken ervan verstaan. Het dalen van het consumentenvertrouwen door de financiële crisis leidt er toe dat consumentenbescherming weer prominent op de voorgrond staat. Het voorstel breidt het toepassingsgebied van geregistreerde tussenpersonen uit tot onder andere verzekeraars zelf; er komt een eenvoudig verklaringsregime voor bijvoorbeeld professionele en gespecialiseerde schade-experten of averij-agenten. Controversieel is het voorstel om de klant inzage te geven in de natuur, basis en zelfs bedrag (enkel in geval van levensverzekeringen) van de bezoldiging van de intermediair.

Een eerste uitwisseling is gepland voor 5 november, een verder debat voor 17 december, amendementen moeten ingediend zijn bij de MEPs best voor 10 januari, en door de MEPs zelf tegen 24 januari 2013, met debat daarover op 18 februari en stemming in ECON op 26 maart 2013.

Met betrekking tot intermediairs publiceerde EIOPA onlangs een rapport over de trainingsnormen die toezichthouders hanteren wanneer ze een oordeel vellen over de kennis en competentie- vereisten bij intermediairs. Daarbij valt op dat ondanks de vereiste van permanente bijscholing, de beroepskwalificaties enkel worden gecontroleerd bij eerste registratie door de toezichthouder maar niet meer daarna (dit geldt voor 14 landen waaronder Nederland). Nederland heeft volgens dit rapport de opvolgingscontrole gedelegeerd aan de beroepsvereniging.

FINANCIAL CONGLOMERATES DIRECTIVE II (FICOD II)

Eind juli publiceerde het Gemengd Comité van de EU ESA's de nieuwe lijst van financiële conglomeraten. Er zijn er 61 in Europa, 57 met een EU moederbedrijf en 4 met een moederbedrijf buiten de EU/EER. Vijf zijn van Nederlandse origine: AEGON, Delta Lloyd, ING, Rabo-Achmea en SNS Reaal.

Het is te verwachten dat zodra FICOD I wordt toegepast (juni 2013) de lijst aanzienlijk zal veranderen want momenteel zijn de definities sterk verschillend van land tot land. Allianz en Generali bv. worden beiden beschouwd door hun lokale toezichthouders als financiële conglomeraten, terwijl concurrenten in andere lidstaten met gelijksoortige activiteiten en structuren dat niet zijn.

De raadpleging van het Gemengd Comité van de EU ESA's over hun gezamenlijk voorlopig advies aan de Commissie met betrekking tot de fundamentele herziening van FICOD sloot op 13 augustus. 25 antwoorden werden ingeleverd, waaronder de twee EIOPA stakeholder groepen. Er was één Nederlandse bijdrage, namelijk van APG, MN services, PGGM en Syntrus Achmea tezamen, met focus op de argumentatie om pensioenfondsen niet onder de FICOD richtlijn onder te brengen (dezelfde positie werd ook nog door anderen verdedigd). De drie ESA's hebben hun definitief advies op dit punt aangepast maar met een herzieningsclausule; dit advies werd aan de Commissie overhandigd op 2 oktober.

Ondertussen is de EFCC voor het laatst bijeengekomen 21 september, het aanstaande Iers voorzitterschap was volgens bronnen niet direct happig om dit dossier er bij te nemen bovenop alle andere financiële sector voorstellen. De Commissie zou in principe met een voorstel kunnen komen tegen het einde van dit jaar zoals aangegeven.

Belangrijk is dat het Joint Forum (een combinatie van bank-, verzekerings-en effectenmarkten toezichthouderassociaties op internationaal niveau - IAIS, IOSCO en het Basel Comité) een nieuw rapport heeft uitgegeven over "Principes voor het toezicht op financiële conglomeraten". Het rapport van 71 pagina's geeft toezichthouders in het bank- en het verzekeringswezen over de hele wereld een reeks leidende beginselen in vijf gebieden. Het richt zich op het opvullen van leemtes in de regelgeving, het uitsluiten van "blinde vlekken" in het toezicht en het zorgen voor een doeltreffende controle van risico's die voortvloeien uit niet-gereguleerde financiële activiteiten en entiteiten. Belangrijk om op te merken is dat deze geactualiseerde principes op zo een manier gestructureerd zijn dat hun uitvoering gemakkelijk verloopt tussen jurisdicties en in de tijd. Dr. Therese M. Vaughan, voorzitter van het Joint Forum en CEO van de Amerikaanse NAIC verklaarde dat "de wereldwijde invoering van deze toezichthoudende principes en de toepassing ervan in verhouding tot de risico's als gevolg zal bijdragen aan de versterking van het mondiale financiële systeem." Ze voegde eraan toe dat deze beginselen minstens moeten worden toegepast op grote internationaal opererende financiële conglomeraten.

NIEUWS VAN EIOPA

Semi-consultatie over verdere details met betrekking tot SII Rapporteringsformaten

Er lopen momenteel geen echte consultaties in de verzekeringssector, wel in de pensioensector (zie verder onder IORP II).

De laatste drie maanden, sinds begin juli, publiceerde EIOPA in de eerste plaats de resultaten van de publieke consultatie over de ORSA en een dag later ook de resultaten van de publieke consultatie over de SII rapporteringsvereisten voor de rapporten aan toezichthouders en het publiek. In september voegde EIOPA aan dit laatste rapport Europese rapporteringsformaten toe, de [Solvency II DPM Annotated Templates](#) genoemd (deel van de Reporting templates en de Business Logs files gebruikt als input voor de data modelling methodologie gekend als "Data Point Modelling") evenals voorlopige informatie [over EIOPA's Solvency II DPM en XBRL Taxonomy Framework Architecture](#). Deze laatste documenten stellen de huidige overwegingen voor met betrekking tot data modelling en XBRL taxonomy design. Zij leggen in detail uit wat de Data Point Model (DPM) methodologie is en wat de architectuurprincipes zijn die de transitie van DPM naar Solvency II XBRL Taxonomy leiden. EIOPA voegt daaraan toe dat hoewel deze publicaties geen deel uitmaken van een formele publieke consultatie geïnteresseerde partijen toch uitgenodigd worden om hun feedback te geven, vooral met betrekking tot de topics die nog 'open' zijn. EIOPA geeft toe dat het raamwerk nog niet in beton gebeiteld is en dat de principes, regels en design benaderingen die zij voorstelt in de categorie valt van 'het tijdig meedelen van informatie'. De informatie is dus niet bindend, en kan leiden tot verdere veranderingen, aldus EIOPA.

EIOPA houdt zijn tweede jaarlijkse conferentie op 21 november in Frankfurt. Op de agenda staan 3 grote sessies: één over pensioenen (met Joanne Kellerman), één over verzekeringen en één over financiële stabiliteit. Voor meer informatie en registratie - zie: <https://eiopa.europa.eu/conferences-events/eiopa-conference/eiopa-conference-2012/programme/index.html>.

Verder publiceerde EIOPA begin oktober zijn werkprogramma voor 2013, zijn meerjarenplan 2012-2014 en ook het eerste Risk Dash board over de verzekeringsindustrie ooit. Bernardino had naar dit laatste al gerefereerd tijdens de publieke hoorzitting van de voorzitters van de EU toezichtautoriteiten in het ECON Committee in september toen hij zei dat het duidelijk was uit de resultaten van het Risk Dash board dat Solvency I de belangrijkste risico's niet verhelpt en dat SII dringend nodig is.

Risk	Score	Impact	Timing	Qualification
Macro *		High	Short-term	<ul style="list-style-type: none"> Political risk with regard to sovereigns and Eurozone Weak worldwide growth outlook with a significant dispersion in outlook within Eurozone
Credit		Very High	Short-term	<ul style="list-style-type: none"> High spreads for sovereigns and financials Substantial banking exposures
Market *		High	Medium-term	<ul style="list-style-type: none"> Investing when markets are imbalanced Low yield environment increases re-investment risk
Liquidity/ funding		Medium	Medium-term	<ul style="list-style-type: none"> Lapse rates stabilised Ratio of liquid over illiquid investments rising Funding via cat bonds intact
Profitability/ Solvency		Medium	Structural	<ul style="list-style-type: none"> Combined ratio stabilised since Q2/2011 Solvency ratios are stable
Interlinkages/ Imbalances		High	Medium-term	<ul style="list-style-type: none"> Interbank market tensions are of concern Risk of banking crisis spillovers Increased exposures to financials in some jurisdictions
Insurance *		Medium	Structural	<ul style="list-style-type: none"> Slight increases in life and non-life premiums, but uncertainty about medium-term sustainability of growth Fewer natural catastrophes than in 2011

* Expert judgment applied, see slide 4. For more definitions see legend on slide 8.

(uittreksel uit EIOPA's Risk Dash Board)

WITBOEK PENSIOENEN

De Europese Commissie heeft op 16 februari jl. het Witboek Pensioenen, 'Een agenda voor adequate, veilige en duurzame pensioenen', gepubliceerd.

Per brief van 10 oktober 2012, verzocht de Vaste Kamercommissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid nader te worden geïnformeerd omtrent de voornemens en activiteiten in Europa in het komende jaar als vervolg op het Witboek Pensioenen. Staatssecretaris De Krom (SZW) geeft in een brief toelichting aan de Tweede Kamer over de stand van zaken naar aanleiding van het Witboek Pensioenen.

In het Witboek heeft de Europese Commissie aangekondigd op een achttal terreinen reeds op korte termijn initiatieven te gaan ontplooiën.

1. De indiening van een voorstel tot herziening van de Pensioenfondsenrichtlijn (IORP-richtlijn). Met deze herziening beoogt de Commissie om voor pensioenfondsen gelijke voorwaarden met Solvabiliteit II te scheppen, meer grensoverschrijdende activiteiten op dit gebied te bevorderen en de algemene pensioenvoorziening in de EU te helpen verbeteren.
2. Het hervatten van de werkzaamheden voor een richtlijn inzake de meeneembaarheid van pensioenen, waarin minimumnormen worden vastgesteld voor de verwerving en het behoud van aanvullende pensioenrechten.

3. Het voortzetten van de lopende werkzaamheden met betrekking tot een pan-Europees pensioenfonds voor onderzoekers.
4. Een beoordeling van de noodzaak om de werkingssfeer van Verordening 883/2004/EG betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels uit te breiden voor bepaalde bedrijfspensioenregelingen.
5. Een initiatief voor een doeltreffender bescherming van de bedrijfspensioenrechten van de werknemers bij insolventie van hun werkgever.
6. Het bevorderen van een Europese pensioen "tracking service" om mensen in staat te stellen hun in verschillende banen verworven pensioenaanspraken bij te houden.
7. Het ontwikkelen van een praktijkcode voor bedrijfspensioenregelingen (tweede pijler) samen met belanghebbenden.
8. Een initiatief om de kwaliteit van derdepijlerpensioenproducten voor vrouwen en mannen te verhogen en de consumentenvoorlichtings- en beschermingsnormen te verbeteren via vrijwillige codes en eventueel ook een EU-certificatieregeling voor dergelijke producten.

Kamerbrief

In zijn brief aan de Tweede Kamer geeft staatssecretaris De Krom een toelichting op de belangrijkste plannen van de Europese Commissie, het stadium waarin deze verkeren, en de activiteiten die vanuit het kabinet ondernomen worden, teneinde de belangen van Nederland op pensioengebied zeker te stellen. Volgens de Krom zijn de IORP richtlijn en het overdraagbaarheids (portability) voorstel de belangrijkste onderwerpen voor Nederland. Hij noemt in zijn brief het volgende over deze twee punten:

- Ad 1. "Op het punt van de IORP-richtlijn valt mee te delen dat de Commissie het eerdere voornemen om nog in 2012 een richtlijnvoorstel uit te brengen niet zal realiseren. Ze heeft nu aangegeven halverwege 2013 met een herzieningsvoorstel te willen komen. Een uitgewerkt voorstel is namelijk pas mogelijk als EIOPA (de Europese toezichthouder voor verzekeringen en pensioenen) een "quantitative impact study" (QIS) heeft verricht. In zo'n QIS worden de gevolgen van de verschillende opties voor een richtlijnvoorstel in kaart gebracht. Gezien de aard van de materie vergt zo'n studie de nodige tijd. De QIS is onlangs van start gegaan, en de eerste uitkomsten worden verwacht in het eerste kwartaal van 2013. Deze uitkomsten vormen een belangrijke input voor het herzieningsvoorstel. Daarom volg ik, samen met belanghebbenden in de pensioensector en een aantal andere lidstaten, de ontwikkelingen rond de QIS intensief. Nederland heeft ook samen met het Verenigd Koninkrijk, Duitsland en Ierland hierover een brief op Directeur-generaal niveau gestuurd aan de Europese Commissie."
- Ad 2. "Met betrekking tot de meeneembaarheid van pensioenen valt mee te delen dat de Raad heeft aangekondigd de onderhandelingen over het gewijzigde wetgevingsvoorstel van de Commissie van 2007 te zullen hervatten. Het Cypriotische voorzitterschap heeft het onderwerp opgepakt, en onder het Ierse voorzitterschap zullen de eerste inhoudelijke discussies plaatsvinden. Kern van dit voorstel is het streven naar een beperking van de wachttijden om aan een pensioenregeling te kunnen meedoen, alsmede het creëren van een mogelijkheid om de rechten van slapers gelijk te stellen aan de rechten van gepensioneerden. Van overdracht van

kapitaal tussen de lidstaten is in dit voorstel geen sprake meer. Om die reden heeft Nederland in principe geen bezwaar meer tegen een portabiliteitsrichtlijn langs deze lijnen. Een meer uitgewerkte standpuntbepaling zal geformuleerd worden aan de hand van het verloop van de onderhandelingen en van het op dat moment bestaande krachtenveld op het gebied van het Europese pensioenbeleid.”

HERZIENING IORP-RICHTLIJN

Rechtzetting:

Commissaris Barnier heeft begin juni aangekondigd dat het tijdschema voor de herziening van de pensioenfondsenrichtlijn gewijzigd wordt, en niet langer einde 2012 is, maar eerder 'zomer 2012' zal worden. Dit moest uiteraard *zomer 2013* zijn.

Op 4 oktober legde EIOPA zijn voorlopige technische specificaties neer bij de Commissie; de Commissie stuurde op 9 oktober de definitieve technische specificaties terug, met een belangrijke wijziging: de *matching adjustment* van de discontovoet moet getest worden als een optie en niet als deel van het benchmark scenario. De uitgebreide *matching adjustment* wordt ook best getest met inbegrip van het meeste recente voorstel van de sector op dat gebied. "Dit zal de Commissie toelaten" aldus Jonathan Faull, algemeen directeur DG Interne Markt, "te vergelijken met de geplande technische studie in het kader van O II. Van zodra daarover een akkoord is, zo niet begin november ten laatste, zal de Commissie de specificaties voor de *matching adjustments* toevoegen". (Er worden drie scenario's getest: een upper bound, een lower bound en een benchmark scenario.)

Verder vroeg Faull om resultaten over te maken gebaseerd op 3 confidence levels van de Value at Risk: 99,5%, 97,5% en 95%. Daarop had de Nederlandse pensioenfederatie aangestuurd.

Op 19 oktober gaf EIOPA dan het startschot voor de pensioenen-QIS oefening in een seminarie in Frankfurt. Interessant is bijvoorbeeld het denken van EIOPA over de waardering van de werkgeversgarantie.

https://eiopa.europa.eu/fileadmin/tx_dam/files/consultations/QIS/OPC/qis1/Launch_event/Valuation_of_sponsor_covenant_Brendan_Mulkern.pdf.

Dat de waarde van die garantie een bron van bezorgdheid kan zijn blijkt ook uit de recente positie van de Europese pensioenfederatie EFRP: " new rules on the priority of creditors in favour of IORPs and pension plan members could also be envisaged". Zij suggereerde ook dat er een beperking zou moeten komen op het beleggen in aandelen van de sponsoring werkgever, zeker in pure DC plannen.

De QIS zal in 9 Europese landen plaatsvinden: België, Frankrijk, Duitsland, Ierland, Nederland, Noorwegen, Portugal, Zweden en het Verenigd Koninkrijk en zal lopen tot 17 december 2012. Vragen kunnen aan EIOPA gesteld worden via QISPensions@eiopa.europa.eu; voor Nederland is er voorlopig op de EIOPA website nog geen contactpersoon aangeduid.

Volgens de Europese Commissie ziet de IORP II tijdslijn er nu als volgt uit: QIS oefening tot einde december, eerste resultaten van de QIS oefening eind januari 2013, met definitief rapport tegen 31 maart 2013.

HERZIENING RICHTLIJN BEROEPSKWALIFICATIES

De vorige nieuwsbrief berichtte over de herziening van de beroepskwalificatierichtlijn. Het project is op enkele plaatsen gevorderd. Zo ligt er nu een voorstel voor een wederzijdse evaluatie en informatie-uitwisseling. Daarnaast zijn er enkele amendementen goedgekeurd in het Europees Parlement. De verwachting is dat de Raad en het Parlement eind 2012 overeenstemming bereiken en dat concrete maatregelen in 2014 kunnen worden verwacht.

Maatregelen die kunnen worden verwacht zijn de volgende:

- De invoering van een **Europese beroepskaart** met als doel kwalificaties gemakkelijker en sneller te laten erkennen in de lidstaten. De sectoren waarop de beroepskaart van toepassing is, zullen nog worden bepaald.
- **Points of Single Contact** zijn centrale punten waar burgers alle informatie en documenten kunnen vinden om de behaalde kwalificaties te laten erkennen in een andere lidstaat.
- **Gemeenschappelijke opleidingskaders en gemeenschappelijke opleidingsproeven** zorgen voor de mogelijkheid de erkenning naar nieuwe beroepen uit te breiden.
- Het voorstel van de Commissie wil de transparantie van gereguleerde beroepen bevorderen door een **wederzijdse evaluatie** uit te voeren. De lidstaten worden verplicht een lijst met de door hen gereguleerde beroepen te verstrekken en de toegang tot deze beroepen te toetsen aan de beginselen van noodzakelijkheid (openbaar belang), evenredigheid en non-discriminatie. De lidstaten zullen de resultaten van deze evaluatie aan de Commissie meedelen. Deze evaluatieoefening biedt de lidstaten de mogelijkheid hun regelgevingsaanpak te vergelijken en de rechtskaders voor de gereguleerde beroepen te vereenvoudigen.

In augustus 2012 kwam de Commissie met een rapport waarin staat dat de methodologie voor de wederzijdse evaluatie na de aanneming van de herziening van de richtlijn wordt samengesteld. Lidstaten hebben de gelegenheid om hun input te leveren.

In de nazomer van 2012 zijn enkele amendementen door het Parlement heen gekomen. Deze hebben voornamelijk betrekking op beroepen in de zorg en in de transportsector.

Daarnaast is het Internal Market Information System (IMI) uitgebreid naar alle gereguleerde beroepen. Het IMI is een softwareapplicatie die via het internet toegankelijk is. Het faciliteert grensoverschrijdende informatie-uitwisseling in alle erkende talen van de Unie. In september 2012 heeft het Europees Parlement een nieuwe verordening goedgekeurd waarin beveiliging van persoonsgegevens centraal staat.

Momenteel is het beroep van actuaris gereguleerd in de volgende landen: het Verenigd Koninkrijk, Denemarken, Polen, Slowakije en Tsjechië. Er zijn geen aanwijzingen om te vermoeden dat die in de nabije toekomst zal veranderen

EU NIEUWSBRIEF ACTUARIEEL GENOOTSCHAP

EUROPESE AGENDA

2012

20 november 2012	Stemming Commissie Economische en Monetaire Zaken, Europees Parlement over amendementen van Omnibus II (onder voorbehoud)
20 november 2012	zevende EFRP European Pension Funds Congress, Frankfurt
21 november 2012	tweede jaarlijkse EIOPA congres, Frankfurt
27 november 2012	EIOPA vergadering
28 november 2012	Gezamenlijke vergadering van EIOPA Insurance & Reinsurance Stakeholder Group, EIOPA Occupational Pensions Stakeholder Group en EIOPA Board of Supervisors, Frankfurt
29-30 november 2012	EIOPA Board of Supervisors vergadering, Frankfurt
December 2012	Einde van de technische studie van het lange termijn pakket van Omnibus II (onder voorbehoud)
december 2012	Einde van IORP II QIS

2013

1 januari 2013	Start van het Ierse voorzitterschap
januari 2013	Voorlopige resultaten IORP II QIS
31 maart 2013	Definitief rapport technische studie Omnibus II (onder voorbehoud)
31 maart 2013	IORP II QIS: definitief rapport
juni-juli 2013	IORP II
1 juli 2013	Start van het Litouwse voorzitterschap

2014

1 januari 2014	Toepassing van SII (volgens de "Quick fix" directive)
----------------	---

AFKORTINGEN EN BEGRIPPEN

CEA:	European (re)insurance federation, nu herdoopt tot Insurance Europe
EBA:	European Banking Authority
ECON:	Committee on <i>Economic</i> and Monetary Affairs
EFRP:	European Federation for Retirement Provision
EIOPA:	European Insurance and Occupational Pensions Authority
ESM:	Europees Stabiliteitsmechanisme: permanent financieel noodfonds dat leningen gaat verstrekken aan EU-lidstaten die in financiële problemen verkeren.
ESMA:	European Securities and Markets Authority
FICOD:	Financial Conglomerates Directive
IMD	Insurance Mediation Directive
IORP-richtlijn:	Richtlijn voor (European) Institutions for Occupational Retirement Provision
Joint Committee:	Cross-sectoraal comité waarin de drie sectorale toezichthouders (EIOPA, EBA, ESMA) crosssectorale consistentie in het Europese toezicht waarborgen, in het Nederlands Gemengd Comité genoemd
MiFID:	Markets in Financial Instruments Directive
SCR:	Solvency Capital Requirement
Sixpack:	Het "six-pack" zijn zes richtlijnen en verordeningen die het economische bestuur in de EU moeten aanscherpen. Vier voorstellen hebben betrekking op begrotingsaangelegenheden, waaronder een hervorming van het stabiliteit- en groeipact van de EU, terwijl twee nieuwe verordeningen gericht zijn op het binnen de EU en de eurozone doeltreffend opsporen en aanpakken van macro-economische onevenwichtigheden. Het 'six-pack' is op 13 december in werking getreden.
Sunrise clause:	Regeling waarbij een (deel van) een wet of regeling, of de uitvoeringsbepalingen daarvan, later in werking treedt/treden
QIS:	Quantitative Impact Study

Deze Nieuwsbrief is geschreven door Lodewijk Buschkens en Lieve Lowet, partners bij ICODA European Affairs. Beiden hebben meer dan vijftien jaar praktijkervaring in Brussel. ICODA European Affairs is sinds 1991 actief op het gebied van Europese belangenbehartiging. Het kantoor van ICODA is gevestigd midden in de Europese wijk van Brussel. Vanuit deze centrale positie verleent het bureau diensten aan het bedrijfsleven, nationale en lokale overheden, NGO's, de Europese Commissie en Europese koepelorganisaties. Naast monitoring bestaat de dienstverlening uit advisering en uitvoerende werkzaamheden op het gebied van European Affairs. ICODA adviseert haar cliënten over de te volgen lobbystrategie, de juiste timing van de lobby en de wijze van informatieverstrekking aan de Europese beleidsmakers.